

Tredje söndagen i fastan, "Kampen mot ondskan", Predikan och visitationstal Domkyrkan i Karlstad den 15/3 2020

Det är Herren som är Gud.

Han hette Janusz Korczak, han var läkare och föreståndare för ett barnhem i Warszawas ghetto, och 1944 ställs han inför ett val. "Vi tänker sända dina barnhemsbarn till Auschwitz, men du kan stanna kvar här i Warszawa om du vill. Vad väljer du?" Janusz Korczak förstår valet han ställs inför, men väljer ändå att följa med barnen till Auschwitz.

Temat för den här söndagens texter är "Kampen mot ondskan".

Och texterna den här söndagen handlar alla, på olika sätt, om att ta ondskan på allvar. Att ta vanmakten på allvar. Vi lever ju i en konstig tid på det sättet, där vi som samhälle liksom vill förneka det onda samtidigt som vi hela tiden påminns om det onda när vi slår på TV:n.

Vi ser det inte minst i hur vi vuxna talar om det svåra med barn, och hur vi verkar vilja inbilla dem att allt är mycket bättre än det i själva verket är.

Astrid Lindgren drabbades av det här redan 1973. Hon hade nämligen skrivit en jättehemsk och destruktiv bok som rentav skulle vara farlig för barn att läsa. Den hette Bröderna Lejonhjärta. Astrid svarade på kritiken: "Barn måste få veta att livet rymmer både sorg och ondska och nöd, att livet inte bara är ett litet glättigt ställe" / 2 ggr/. Och det är just det som den här söndagens texter påminner oss om. "Barn måste få veta – människor måste få veta - att livet rymmer både sorg och ondska och nöd, att livet inte bara är ett litet glättigt ställe".

Och Janusz Korczak, som sedermera blev barnkonventionens initiativtagare, och som själv dog i Auschwitz med sina daghemsbarn, konstaterade: "Vad är det för förberedelse inför livet att intala barn att allt är riktigt, rättvist, förnuftigt, välmotiverat och oföränderligt" /2ggr/

I den kristna traditionen tar vi ondskan och vanmakten på allvar. För vill vi ta livet på allvar gör vi rätt i att också ta ondskan och vanmakten på allvar. Just därför att vi inte är rädda för den, just därför att vi vet att ondskan och vanmakten inte får sista ordet. Just därför att vi vet att "det är Herren som är Gud, det är Herren som är Gud" som det står i dagens gammaltestamentliga text.

Det är Herren som är Gud. Ord att påminna sig själv om så här i Coronatider: Det är inte skräcken som är Gud. Det är inte media som är Gud. Det är inte pengarna som är Gud. Det är inte fonderna, inte huspriserna. När tillvaron skakar, och allt runt omkring oss verkar vackla, är det till slut bara en sak som står fast: Det är Herren som är Gud.

Detta, att det är Herren som är Gud, för mig in på Karlstad och Karlstad pastorat, och den visitation vi haft här. Om vi drar en radie på 3 mil runt där vi sitter idag så bor i runda slängar hälften av stiftets befolkning här. Och det är dessutom ett område som ökar med någonstans mellan 1500-2500 personer per år. Och den forskning som finns på urbanisering och flytt till stadsregioner säger att denna trend förmodligen kommer att fortsätta. Idag bor 50 % av världens befolkning i stadsregioner. 2050 kommer 70 % av världens befolkning att bo i stadsregioner. Regionens egna beräkningar räknar med att Karlstad kommer att öka med minst 15 000 personer närmsta 20 åren. Och det är bara Karlstad. Hammarö, Kil, Forshaga och Grums kommer också att öka. Karlstads stifts framtid är med andra ord mycket beroende av det jobb som ni gör här. Så för att vara helt ärlig: **ni som sitter här kommer att avgöra Kd stifts framtid // 2 ggr//**. Och det är viktigt att ni ser det. Det är viktigt att ni ser det. Ska vi lyckas med att på ett framgångsrikt sätt kommunicera att "det är Herren som är Gud", ja, då kommer Karlstad pastorat att vara avgörande.

Och därför är det glädjande att det görs så mycket bra i Karlstads pastorat. Jag nämnde kyrkogården och vårt sätt att jobba med och underhålla våra kyrkor när jag var här på upptakt i november. Det är vi i Svenska kyrkan, och i Sverige, faktiskt bäst på i världen. (När jag sa det i ett möte med en hel hopar chefer från begravningsverksamheten för en tid sedan var det en som sa: "Nja, men Sören, har du varit i Danmark?" Så OK, det finns kanske något undantag, men ni förstår min poäng: vi ligger i framkant). För det är viktigt med kyrkogårdarna, det är viktigt med kyrkobyggnaderna, för vi vet att kyrkogårdarna och kyrkobyggnaderna är viktiga för våra medlemmar. Och det som är viktigt för våra medlemmar är viktigt för oss. Men det är mycket annat ni gör bra.

Jag tänker på det djup och den bredd som finns i gudstjänstlivet här. Jag överdriver inte nu: den bredd och det djup, kombinerat med den kvalitet som finns i gudstjänstlivet i Karlstads pastorat finns inte på så många andra ställen. Jag hoppas att jag har fel, jag verkligen hoppas det, men jag tror inte det. När vi hade Barnens Katedralgudstjänst här för en tid sedan, och firade att denna unika verksamhet funnits i 20 år, kom en duktig och insatt präst från ett annat stift fram till mig efteråt, och sa: Sören, jag känner inte till någon kyrka i Sverige, som har den bredd i gudstjänstlivet som ni har, som skulle våga göra allt det ni gör, och som gör det så bra.

Efter att jag och mina medarbetare under den senaste tiden fått se axplock av er spännande verksamhet, är jag böjd att säga detta om mycket av det ni gör: så sträck på ryggen! Ni gör ett himla bra jobb! Musik, diakoni, gudstjänst, undervisning, den öppna verksamheten, det fantastiska arbete som görs mot och med barn och unga ... listan kan göras mycket lång. Var stolta över allt det goda som görs i och av Karlstads pastorat. Här finns ett engagemang bland anställda som är inspirerande att se. Här finns dessutom förtroendevalda som uppvisar ett mycket starkt och genuint engagemang; i Karlstads pastorat finns dessutom förtroendevalda som vågat ta smärtsamma och svåra beslut, vilket lett till en god ekonomi som är en förutsättning för framtiden. Så ser det inte ut överallt. Många är de pastorat, många är de sammanhang, som skjuter problem och utmaningar på framtiden. Så inte här. Var därför stolta över ledarskapet som utförts på detta område, och uppmärksamma det.

En annan sak som slagit mig är den stolthet som såväl anställda som förtroendevalda känner för det ni gör. Den stoltheten är viktig, den är vacker att se. Och den stoltheten smittar! Nu tänker jag vara helt ärlig: jag tror att ni i Karlstad pastorat har potential att bli riktigt framgångsrika, och ett föredöme för många. Inte bara i vårt eget stift, utan också utanför det. Här i Karlstads stift och i Karlstads pastorat finns nämligen öppningar mot samhälle, kommun och institutioner som på många sätt är unika i vårt land. Förmår ni – förmår vi - att utnyttja det, kommer ni – kommer vi - att bli ett föredöme i Sverige.

Jag tänker också i det här sammanhanget på ert rika diakonala arbete, och jag tänker då inte minst på den tysta diakoni, de samtal och de verksamheter för ensamma människor som sker i det tysta år ut och år in. Alla de ensamma och utsatta människor som ingen skulle verka bland och prata med om inte ni gjorde det.

Nu till utmaningarna!

En speciell utmaning jag ser för er var en utmaning som formulerades i måndags. Det är dessutom en utmaning som de flesta pastorat i stiftet står inför, även vi på stiftskansliet: **hur arbetar vi med det konfessionella i vår verksamhet? Eller med andra ord: hur jobbar vi strategiskt med det kristna innehållet i vår verksamhet? Hur kommunicerar vi vår kristna tro på ett autentiskt och relevant sätt?** Det här är en nyckelfråga.

Jag var med min dotter Hanna på hockey för sisådär tio år sedan. Hon hade aldrig varit på hockey tidigare, så jag fick ta det från början: det är två lag, fem plus målvakt på vardera sida, och det gäller att få in pucken i motståndarens mål. Och vi håller på laget i gröna tröjor. Hanna fick **ta del av** traditionen, men hon blev också **delaktig i** traditionen.

Vad var det Hanna var med om där i Löfbergs arena? Jo, Hanna fick **ta del av** berättelser, bilder, sånger, riter, ljud och artefakter som användes för att skapa mening och sammanhang. Det Hanna var med om är precis det som är vårt uppdrag i kyrkan idag: att på ett levande sätt ge vidare våra sånger, berättelser, bilder, artefakter, symboler och ritualer till de människor vi möter. Och vet ni vad: jag tror att folk som kommer till vår verksamhet faktiskt förväntar sig det. Hur får vi människor att ta del av vår tradition?

Vid ett annat tillfälle såg vi två personer på arenan, som inte passade in. De talade med varandra på ett annat språk, och framförallt talade de med varandra vid fel tillfällen. De missade till exempel målen, inbegripna i ett djupt samtal som de var ... de var helt enkelt där och ändå inte. Och när det bara var några få minuter kvar, och matchen var som mest spännande – det stod 2-2 – så reste de sig plötsligt upp och gick. Då gick det upp för mig: de var på studiebesök. De **tog del av** traditionen, för de visste att detta med hockey var viktigt här, men deras intention var aldrig att bli delaktiga.

Helt enkelt: hur jobbar vi mer och fördjupat med undervisning och lärande?

Ni har en utmaning på detta område, en utmaning som ni dessutom på ett speciellt sätt har adresserat i er församlingsinstruktion, och en utmaning som ni delar med hela Svenska kyrkan. Men med tanke på att ni är i framkant på så många andra områden, så varför inte vara i framkant även här?

Ytterst handlar det om att på ett trovärdigt sätt visa att det är Herren som är Gud.

Amen

+Sören Dalevi